

Płk. Sławek

O elicie i reformie konstytucji

Dyskusja w połączonych klubach BB

W dniu wczorajszym odbyło się posiedzenie połączonych grup konstytucyjnych B. B. W. R. sejmowej i senackiej, na którym rozpatrywano projekt konstytucji, uchwalonej w dniu 26 stycznia r. b. Posiedzenie to otworzył płk. Sławek przemówieniem, które podajemy w streszczeniu:

— Zebraliśmy się ponownie — rozpoczął p. Sławek — dla kontynuowania prac nad konstytucją. Na wstępie pragnę poinformować państwa o uwagach marsz. Piłsudskiego na ten temat wypowiedzianych. Udział marsz. Piłsudskiego w pracy nad konstytucją wyraża się przede wszystkim w tych ogólnych uwagach, które marszałek drukował w artykułach z roku 1930, nadto w szeregu uwag już przedtem wypowiedzianych, a dotyczących roli Prezydenta w państwie, kompetencji Sejmu, nieodpowiedzialności poselskiej itd. Uwagi te odnoszą się tylko do niektórych, zresztą bardzo ważnych zagadnień ustrojowych; nie były one podyktowane przez komendanta zrzębów konstytucji.

Następnie płk. Sławek mówi, że projekt konstytucji, opracowany w r. 1928 i wniesiony do Sejmu w r. 1929 był przedstawiany marsz. Piłsudskiemu, który był zdania, że projekt konstytucyjny należy przeprowadzić przez dyskusję na forum publicznym.

Następnie płk. Sławek przypomina etapy pracy BB nad konstytucją w obecnym Sejmie.

Elita

— W czasie, kiedyśmy się zbliżali do ostatecznych wniosków, w początkach maja 1933 r., zostałem wezwany do komendanta w innej sprawie. Było to przed Zgromadzeniem Narodowym. Aż-kożek wiedziałem, że temat, o którym mamy mówić, będzie dotyczył innej materii, jednak skoro zagadnięto komendant: „No, co u ciebie słychać?”, poruszyłem sprawę konstytucji. Powiedziałem komendantowi, że widzę tendencję oparcia Senatu o reprezentację zawodową i że jestem przeciwnikiem tej koncepcji, że wolalbym zamiast reprezentacji interesów, widzieć reprezentację zasług. Komendant odpowiedział: „Trudno to będzie zrobić”. Więc zadałem pytanie nowe: „No, ale jak uważasz, czy lepiej było?”. — „Naprawdę lepiej, ale trudno to będzie wykonać”. Było to w momencie, kiedy konkretnego rozwiązania, żeby oprócz Senatu o kawalerów Virtuti Militari i Krzyża Niepodległości i o stworzony później Legion Zasłużonych jeszcze nie miałem.

Później znalazłem rozwiązanie oparcia Senatu o kawalerów Virtuti Militari i Krzyża Niepodległości, jako zaczątku Legionu Zasłużonych, co jak zdawało mi się, trudności te pokonywało. Toteż poszliśmy w tym kierunku.

Po sławnym uchwaleniu przez Sejm projektu nowej konstytucji, pp. Sławek i Świtalski przybyli do Belwederu i tutaj marsz. Piłsudski wypowiedział się ponownie na temat stworzenia elity.

— Uwagi komendanta były tylko dwie. Jedna dotyczyła strony technicznej dalszego biegu prac konstytucyjnych, druga — oparcia Senatu na zasłużonych. Tu komendant wypowiedział myśl, że uważa dobieżnię tych zasłużonych, znalezienie odpowiednich kryteriów za rzecz trudną i że może byłoby praktyczniej oprócz wyborów do Senatu na innych podstawach. Komendant zastrzegł się dalej, że nie chce nas wiązać, wypowiada tylko swoją uwagę. W tej sytuacji stanąłem przed pytaniem, co zrobić, jak się odnieść do tej opinii komendanta o konstrukcji Senatu.

Pomimo to, płk. Sławek zdecydował, że „trzeba na to ryzykować”, albowiem, „zasada doboru ludzi wedle ich wartości i zasługi może dać zaspokojenie istotnie wielkiej potrzeby”.

Próba Legionu Zasłużonych

Następnie, po rozmowie z marsz. Piłsudskim, p. Sławek doszedł do wniosków, które kontynuuje w sposób następujący:

— Z zasadniczej linii szukania w społeczeństwie wartości moralnych, szukania ludzi zasłużonych, ludzi dających bezinteresownie wysiłku na rzecz dobra zbiorowego, z tej głównej linii schodzić nie powinniśmy i dlatego podtrzymujemy swój projekt, żeby Legion Zasłużonych tworzyć. Stworzymy go na podstawie ustawy, która się jednak nie wiąże bezpośrednio z konstytucją. Projekt tej ustawy omówimy osobno. Natomiast, dopóki Legion Zasłużonych, który ma powstać, nie wykaże swoich dla życia publicznego walorów, dopóty będzie, jakbym się wyraził, w stadium zdawania egzaminu.

Zwracam uwagę na rzecz następującą. U nas w Polsce, w naszym społeczeństwie, względy i względzi-ki natury osobistej bardzo często bywają silniejsze i ważniejsze, niż sprawy publiczne, sprawy dobra ogólnego, które na rzecz tych względów i względzi-ki osobistych bywają zapominane. Wszyscy znamy dobrze różne naciski i protekcje i dajemy sobie sprawę, że Legion Zasłużonych tu właśnie będzie narażony na próbę najeźdźcą.

Jeżeli wysokiego poziomu nie utrzyma, to sam przekreśli swoją rolę w Polsce. Jeżeli utrzyma poziom wysoki i skupi istotne autorytety moralne, rozprzeczony po kraju, to w oparciu o wartość moralną znajdzie dla siebie miejsce w społeczeństwie i w ustroju państwa.

Senat w oparciu o elitę

Następnie mówca przechodzi do omówienia sprawy Senatu.

— W tej chwili chciałbyśmy stworzyć w konstytucji takie warunki, któreby w przyszłości pozwo-

liły oprócz Senatu o Legion Zasłużonych, jeśli Legion ten zbuduje dla siebie dostateczny autorytet w społeczeństwie. Dlatego też, żeby zostawić miejsce dla ewentualnych zmian, całe zagadnienie ordynacji wyborczej do Senatu formułujemy w konstytucji w ten sposób: „Ordynacja wyborcza do Senatu określi liczbę senatorów oraz sposób ich powoływania, tudzież oznaczy kategorie osób, którym służyć będzie prawo wybierania i wybieralności”. Czyli zasad wyborów do Senatu do konstytucji nie wprowadzamy. Natomiast uprawnienia Senatu, ujęte w uchwalonym projekcie, zostawiamy bez zmian.

Proponuję zatem zachować zasadę, że 1/3 senatorów powołuje Prezydent Rzeczypospolitej. Wyborów 2/3 senatorów — na obecny okres, dopóki Legion Zasłużonych nie zda egzaminu, proponuję oprócz na systemie wyborczym, zbliżonym do obecnego.

Następnie, płk. Sławek powraca do spraw Legionu i wyraża pewne zakłopotanie, co do przyszłości tej instytucji, gdy kadry elity będą rekrutować się nie tylko z samych kawalerów „Virtuti Militari” i „Krzyża Niepodległości”.

— W naszej pierwotnej koncepcji pierwszą kadrę obywateli zasłużonych mieli stanowić kawalerowie orderów Virtuti Militari i Krzyża Niepodległości. Zasługi ich są bezsporne. Toteż trudność oparcia Senatu o Legion Zasłużonych leży nie w pierwszych wyborach, w których uczestniczyliby wyłącznie kawale-

wie Virtuti Militari i Krzyża Niepodległości, lecz w przekazaniu im uprawnień kadry zasłużonych, powoływanej na podstawie innych, nie wypróbowanych jeszcze kryteriów. Jest rzeczą oczywistą, że gdy przejdziemy na zasadę oparcia Senatu o zasłużonych, prawo wyborcze służyć będzie zarówno kawalerom Virtuti Militari i Krzyża Niepodległości, jak i członkom Legionu Zasłużonych. Chodzić musi o to, żeby poprzez praktykę życia torować drogi stopniowo i powoli do tego ustroju, jaki chcielibyśmy mieć. Że ta metoda dawała nam rezultaty, wiemy chociażby z tego, cośmy dotąd czynili. Powiedzieliśmy sobie, że nieodpowiedzialność poselska jest złem i ponimo, iż konstytucja tę nieodpowiedzialność zapewniała, myśmy w praktyce inaczey się do tego zagadnienia ustosunkowali. Wyszliśmy w praktyce zasadę szukania innych metod pracy parlamentarnej, tak, aby parlament nie był tylko areną walki rozbieżnych interesów, lecz aby umożliwić próby uzgodnienia i ustanowienia społeczeństwa na linii współpracy z państwem. W dużym stopniu zrealizowaliśmy i tę rzecz.

W konkluzji płk. Sławek oświadczył, że całą pracę BB. znamionować powinna ostrożność i powściągliwość, która idzie w takt z powolnością rozwoju myśli politycznej społeczeństwa.

Po referacie Sławka wywiązała się dyskusja nad zgłoszonym projektem konstytucyjnym. Dalsza dyskusja wyznaczona została na wtorek, 3 lipca, na godz. 10 rano.

WIELKI KONCERT SYMFONICZNY RUMUNSKICH ORKIESTR WOJSKOWYCH

SKŁADAJĄCYCH SIĘ Z 250 MUZYKÓW
NA STADJONIE LEGJI (Łazienkowska)
w Sobotę, 30 czerwca o godz. 19-iej i w Niedzielę, 1 lipca o godz. 17.30
Przedprzedaż bil. „ICAR” (Hol. Europ.) i wszystkie oddziały „ORBUSU”
Bilety od 1 do 5 zł.

W gdańskim kotle
Nowa serja napadów. — Zalecają łamanie Traktatu Wersalskiego.

Od pewnego czasu „niema prawie dnia, w którymby nie było nowego napadu hitlerowskiego na Polaków. Do zająć dochodzi rzekomo spowodowania niszczenia sztandarów hitlerowskich.

W poniedziałek znowu przy okazji jakiegoś obchodu hitlerowskiego, hitlerowcy wbijali cześć dla swych emblematów pięścią i pałkami. Do szczególnie wielkiego rozboju przyszło na Hackelwerku, na Tamach Wallgasse itd.

Na Wallgasse napadnięty został pewien kolejarz-Polak i dwóch jego znajomych Polaków oraz pewna Polka, którzy rozmawiali z sobą po polsku.

Przytem napastnicy, którzy wbiegli z pochodu hitlerowskiego, obrzucili napadniętych stekiem obelg, jak „polnische Schweine” itp.

Wobec zdumiewającej bierności instancji miodarodajnych hitlerowcy są pewni bezkarności. Ostatnio na-

wet ofiary napadów hitlerowskich, i to Polacy, nie mają odwagi wyjawienia swych nazwisk, aby się nie narażać na dalsze, gorsze jeszcze prześladowania.

Czas ostatni, aby Polska skorzystała ze swych uprawnień i wreszcie położyła kres tym gorszącym poczynaniom rozwydrzonych hitlerowców gdańskich.

Na zebraniu Związku Narodowo-Socjalistycznych Prawników w Gdańsku, wygłosił referat dyrektor Beyl o znaczeniu narodowego socjalizmu, jako zjawiska historycznego. Referent tłumaczył, że po wewnętrznej zespoleńsi się narodu niemieckiego nastąpić musi zmiana w polityce zewnętrznej.

Pierwszy krok Niemcy już uczynili, występując z Ligi Narodów. Ostatnim krokiem musi być złamanie Traktatu Wersalskiego.

O zbyt węgla drzewnego
w Wielkiej Brytanji

Rynek angielski wykazuje zwiększone zapotrzebowanie na węgiel drzewny wszystkich gatunków. Popyt tłumaczy się ożywieniem w produkcji przemysłu farbiarskiego i chemicznego. Poza kilkoma niewielkimi destylarniami Anglia nie posiada zakładów suchej destylacji drzewa, a w związku z tem całe zapotrzebowanie węgla drzewnego pokrywane jest importem tego artykułu z krajów europejskich. Głównymi dostawcami są: Niemcy, Belgia i Holandia, a pozatem Szwecja, która w zestawieniach statystycznych nie jest oddzielnie wymieniana. Ośrodkiem handlu importowego w zakresie węgla drzewnego jest Londyn, pozatem większe ilości węgla drzewnego odbierają porty: Hull i Liverpool. Na-

Marynarze holenderscy
w Gdyni

GDYNIA, 28. 6. (PAT.). — Oficerowie holenderskiej marynarki wojennej, bawiący w Gdyni, zwieźli dziś port, otrzymując wy-czerpujące wyjaśnienia od dyrektora urzędu morskiego. Goście z zachwytem wyrażali się o urządzeniach i porcie, nie ukrywając swego podziwu dla wielkiego wysiłku Polski, która w dzisiejszych czasach stworzyła w tak krótkim czasie taki port.

Podróżuj samolotem

Segda i Dobrowolski
W finale szabli

W czwartek wieczorem rozegrane zostały w Dolinie Szabli finałowe półfinały szabli indywidualnej w mistrzostwo Europy. Z trzech szablistów Polaków, t. j. kpt. Segdę i kpt. Dobrowolskiego, przeszli do finału grywek finałowe. W półfinale kpt. Segda (Polska) 4 zwycięstw, kpt. Dobrowolski 5 zwycięstw i Pinton (Włochy) 3 zwycięstw.

Z pierwszego finału do finałowych rozgrywek przeszli się Gaudini (Włochy), Rajsca-ni (Włochy), Montano (Włochy), Erdelyi (Węgry) 3 zwycięstw i kpt. Segda (Polska) 4 zwycięstw. Segda musiał sto-

czyć dodatkową rozgrywkę z Węgrem Gerevich'em, którego pokonał 5:0.

Z drugiego półfinału przeszli do finału Kabos (Węgry) 7 zwycięstw, Ragno (Włochy) 6 zwycięstw, kpt. Dobrowolski 5 zwycięstw, Koeszeghy (Węgry) 5 zwycięstw i Pinton (Włochy) 3 zwycięstw.

Z Polaków odpadł kpt. Szeplński. Pożatem zostali wyeliminowani Gerevich (Węgry), Salafia (Włochy), Treves (Włochy), Godin (Francja), Piot (Francja), Lloyd (Anglia), Rasztovich (Węgry).

Wickham Stead

O przygotowaniach Niemiec
do wojny chemicznej i bakteriologicznej

PARYŻ, 28. 6. (PAT.). — Rewelacje wybitnego dziennikarza angielskiego Wickhama Steada w sprawie przygotowań niemieckich do wojny chemicznej i bakteriologicznej, ogłoszone w czasopiśmie „Nineteenth Century” wywołały w Paryżu ogromne wrażenie. Wszystkie dzienniki zamieściły mniej lub więcej obszernie depesze i artykuły w tej sprawie.

„Paris Soir”, zamieszczając rozmowę swego londyńskiego korespondenta z Wickhamem Steadem, podkreśla, że trwałość charakteru i wybitne stanowisko Steada wśród dziennikarzy angielskich nadaje jego rewelacjom szczególne znaczenie.

Stead oświadczył, że nie może wyjawiać źródeł, z których czerpał swe informacje, ale ich autentyczność nie ulega wątpliwości. Publicysta oczekuje bez żadnego niepokoju zaprzeczenia rządu niemieckiego. Stead zapowiada, że ogłosi na poparcie swych twier-

żeń także i szereg innych dokumentów, znajdujących się w jego posiadaniu.

Stead podkreślił wreszcie, że przeciw wojnie powietrznej, gazowej i bakteriologicznej niema właściwie żadnej skutecznej obrony, jedynym sposobem zapobieżenia tej wojnie jest stworzenie jaknaj-szybciej wspólnego frontu wszystkich narodów, pragnących zachowania pokoju przeciw państwom które pragną go zamącić. W obecnych warunkach nie jest możliwe odosobnienie żadnego państwa. Anglia również nie może wylać wśród dziennikarzy angielskich nadaje jego rewelacjom szczególne znaczenie. Stead oświadczył, że nie może wyjawiać źródeł, z których czerpał swe informacje, ale ich autentyczność nie ulega wątpliwości. Publicysta oczekuje bez żadnego niepokoju zaprzeczenia rządu niemieckiego. Stead zapowiada, że ogłosi na poparcie swych twier-

Polska zajmuje trzecie miejsce
w Pucharze Narodów

AKWIZGRAN, 28. 6. (PAT.). W trzecim dniu międzynarodowych zawodów hipicznych odbył się w Akwizgranie konkurs o Puchar Narodów, ufundowany przez prezydenta Rzeszy Hindenburga. Puchar zdobyli Włosi — 22 pkt. karne przed Niemcami, 37 i trzy czwar-te pkt. karnych. Polacy zajęli trzecie

miejsce, mając 47 i pół pkt. karnych przed Węgrami. Najlepszy wynik indywidualny uzyskał Włoch Kechler — 4 pkt.

W konkursie potęgi skoku zwyciężył Niemiec Schliekmann, uzyskując 190 ctm. Polacy nie startowali.

Nowe zamachy bombowe
w Austrii

WIEN, 28. 6. (PAT.). — Corbureau donosi o nowych zamachach, dokonanych głównie w Salzburgu. Na placu Makarta wybuchło kilka pocisków. Szybko we wszystkich okolicznych domach wyleciały. W kilku innych miejscach rzucono również petardy, które wyrzuciły znaczne szkody materialne.

W okolicach Saleburga w 2-ch miejscach usiłowano wysadzić tor kolejowy. Dokonano również zamachu na wodociągi.

Na t. zw. Glocknerstrasse, wy-sokogórskiej drodze, patrol policyjny zatrzymał czterech młodych osobników. Podczas rewizji w plecachach ich znaleziono 26 petard, granaty oraz inne materiały wybuchowe pochodzenia niemieckiego.

W Przedaraulandji usiłowano dokonać zamachu na tor kolejowy, pozatem w kilku innych miejscowościach rzucono petardy, które wyrzuciły pewne szkody materialne.

Ustawy wyjątkowe
w Hiszpanji

PARYŻ, 28. 6. (PAT.). Z Madrytu donoszą: Premier Samper odczytał w Kortezach projekt ustawy o wyjątkowych pełnomocnictwach, upoważniających rząd do likwidacji konfliktu z Katalonją.

Rząd zamierza poddać rewizji nie które postanowienia reformy rolniczej, celem umożliwienia parlamentowi katalońskiemu wydawania ustaw w sprawach agrarnych, dotyczących tylko Katalonji.

PARYŻ, 28. 6. (PAT.). Z Madrytu donoszą: Wielkie wrażenie w kołach

lewicowych wywołała odpowiedź ministra robót publicznych na pytanie, zadane przez pewnego dziennikarza, jakie stanowisko zajmie rząd, jeżeli rząd kataloński nie zgodzi się na orzeczenie Trybunału gwarantującej konstytucyjność.

Minister Gerra del Rio oświadczył mial dziennikarzowi, iż rządowi centralnemu nie pozostałoby nic innego, jak natychmiastowe użycie siły. Słowa te wywołały ogromne poruszenie wśród deputowanych socjalistycznych i republikańskich.

Spory w rodzinie
w Niemczech

BERLIN, 28. 6. (PAT.). „Kreuz-ztg.” ogłasza odpowiedź naczelnego dowództwa Stahlhelmu na oświadczenie głównej komendy szturmowej, domagającej się rozwiązania narodowo-socjalistycznego związku zolnierzy frontowych.

Dowództwo Stahlhelmu kategorycznie zaprzecza, jakoby krwawe zajęcia w miejscowości Quentzin, w czasie których zaszytyłowany został komendant szturmówki, miał

podkład polityczny. Równocześnie dowództwo Stahlhelmu wskazuje na niewłaściwy ton wystąpienia komendy szturmowej przeciw formacji Stahlhelmu i powołuje się na umowę, zawartą między naczelnymi przywódcami Stahlhelmu i szturmówek narodowo-socjalistycznych. Umowa ta zawiera podpisy Hindenburga, Hitlera, Roehma i Seldtgo i nadal pozostaje w mocy — zanawża do wództwo Stahlhelmu

Pobór dodatkowy

W sobotę, 30 b. m., upływa ostatni dzień poboru rocznika 1913. Na podstawie zarządzenia władz, w okresie od 1 do 6 lipca czynne będą dodatkowo wszystkie cztery komisje poborowe w dotychczasowych lokalach dla tych poborowych, którzy z jakichkolwiek powodów nie mogli dopełnić obowiązku stawienia się przed komisją poborową w terminie przewidzianym w planie poboru.

Pościgowe łodzie
motorowe

Straż graniczna w Warszawie strzymała dwie nowe łodzie motorowe. Łodzie te używane będą do pościgu za przemytnikami. Mogą one rozwijać szybkość 30 km. na godzinę. Obecnie łodzie pościgowe wypróbowywane są na Wiśle, w przyszłości użyte one będą do ochrony granicy na rzekach zachodnich.